

Szakképzési hozzájárulás 2021

Kérdések és válaszok (2021.04.15)

1. kérdés

A veszélyhelyzeti intézkedésekről szóló SZFHÁT/36453/2021-ITM Egyedi miniszteri határozat kapcsán kerestük meg az ITM-et abban a témában, hogy az érintett időszakban (2021. március 8-tól április 19-ig) hogyan alakul a normatíva elszámolhatósága a digitális munkarendre történő átállással.

Válasz (ITM):

„Az Egyedi miniszteri határozat 4. pontja szerint a digitális oktatás kiterjed a duális képzőhelyen folyó oktatásra is, így a képzési program szerinti vállalatnál töltendő napokra (digitális oktatás megszervezése esetén) a kedvezmények érvényesíthetőek azzal, hogy a munkabért továbbra is folyósítani kell a duális képzőnek.”

2. kérdés

A jelenleg hatályos rendelkezések szerint az alábbi időszakok munkanapjai tekinthetők-e úgy, hogy azok nem minősülnek az Szkt. 107. § (2) a) pont szerinti szakképző intézményben teljesített oktatási napnak, és így a normatíva elszámolható?

Betegszabadság, pótszabadság (pl. gyermek után járó), táppénz, igazolt vagy igazolatlan mulasztás, tanítás nélküli munkanapok, az Szkr. 236. § (1) bekezdésének b), c) és d) esetei, érettségire történő felkészülési időszak, tanulószervezővel rendelkező végzősök esetén a szakmai vizsgák előtti időszakban a tanulót megillető 10 nap iskolán kívül töltött felkészülési idő, a tanulmányok befejezését jelentő április 30. és a szakmai vizsga közötti időszak.

Válasz (ITM):

„A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény (Szkt.) a következőképpen fogalmaz az elszámolhatósággal kapcsolatban:

„107. § (2) A bruttó kötelezettség csökkenthető

a) a fenntartói megállapodással rendelkező vagy együttműködési megállapodással rendelkező fenntartó által fenntartott szakképző intézménnyel tanulói jogviszonyban álló tanulónként, illetve felnőttképzési jogviszonyban álló képzésben részt vevő személyenként a szakirányú oktatás arányosított önköltsége alapján az egy munkanapra vetített mérték és – a szakképző intézményben teljesített oktatási nap kivételével – az adóév munkanapjai számának szorzataként”

Ez tehát azon napokat jelenti, amikor a tanuló illetve képzésben résztvevő személy **ténylegesen a szakképző intézményben vesz részt oktatásban**, illetve amikor valamilyen ok miatt **onnan hiányzik**. Minden más esetben az adott munkanapra a duális képzőhely elszámolhatja költségeit, függetlenül attól, hogy az adott munkanapon ténylegesen részt vett-e a tanuló vagy képzésben résztvevő személy szakirányú oktatásban a képzőhelyen.”

3. kérdés

Elszámolható-e a normatíva, ha a képzési program szerint az adott napon a tanulószervezős vagy szakképzési munkaszerződéses tanulónak, ill. felnőttképzési jogviszonyú személynek nem kell megjelennie sem az iskolában, sem a duális képzőhelyen?

Válasz (ITM):

„Igen, az I. pontban idézett rendelkezés értelmében **csak a szakképző intézményben teljesített munkanapok azok, amelyeket nem számolhat el.** Ugyanakkor ilyen eset az Szkt. szerinti szakképzésben általában nincs, ha egy munkanap (a képzési program illetve a kéthetes munkaidőkeret szerint értelemszerűen értendő) nem iskolai tanítási nap, akkor a tanulónak vagy képzésben résztvevő személynek csak szabadság vagy táppénz esetén nem kell megjelennie a duális képzőhelyen. Ez alól kivétel csak a munkaidőkeret alkalmazása esetén adódhat.

Szkt. „84. § [Munka- és pihenőidő, mentesülés a munkavégzési kötelezettség alól]

(1) A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy teljes napi munkaideje nem haladhatja meg a 78. § (1) bekezdésében meghatározott mértéket.

(2) A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy számára legfeljebb kéthetes munkaidőkeretet lehet elrendelni.

(3) A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy számára rendkívüli munkaidő nem rendelhető el.

(4) A tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt a tizennyolcadik életének betöltése évének utolsó napjáig évente negyvenöt munkanap, ezt követően évente harminc munkanap szabadság illeti meg. A szabadság kiadásánál figyelemmel kell lenni az őszi, téli, tavaszi és nyári szünet rendjére. A nyári szünetben legalább tizenöt munkanap szabadságot a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy kérésének megfelelő időpontban egybefüggően kell kiadni.

(5) A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy mentesül rendelkezésre állási és munkavégzési kötelezettségének teljesítése alól a közismereti oktatás időtartamára.

(6) A duális képzőhely érettségi vizsgatárgyanként – az érettségi vizsga napját is beszámítva – négy munkanapra köteles a tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt mentesíteni a munkavégzési kötelezettsége alól. A tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt a szakmai vizsga előtt a szakmai vizsgára való felkészülés céljából egy alkalommal legalább tizenöt munkanap egybefüggő felkészülési idő illeti meg, amelyet a szakképző intézményben kell eltölteni”

4. kérdés

Elszámolható-e a teljes napi normatíva, ha egy adott napon belül közismereti oktatás és a duális képzőhelynél szakirányú oktatás is van, miközben a duális képzőhelyen eltöltött idő hosszabb, mint az iskolában töltött, és a két helyszínen eltöltött együttes idő 7 (nagykorú esetén 8) óránál kevesebb, pl. 3 óra?

A (teljes napi) elszámolhatóság fennáll-e akkor is, ha az iskolában eltöltött idő hosszabb, mint a duális képzőhelyen töltött?

Válasz (ITM):

„Az Szkt. 35. § (2) bekezdése szerint a szakmai oktatást úgy kell megszervezni, hogy „ugyanazon napon ugyanazon helyszínen valósuljon meg a szakmai oktatás.”

A szakmai oktatás fogalmát pedig az Szkt. 19. § (1) bekezdése határozza meg: *„A szakmai oktatás keretében – ha e törvény vagy a Kormány rendelete eltérően nem rendelkezik – az ágazati alapoktatással és a szakirányú oktatással párhuzamosan vagy attól függetlenül a közismereti kerettanterv szerinti oktatás folyik.”*

Fentiek miatt úgy kell megszervezni az oktatást – akár tömbösítéssel –, hogy a kérdésben leírt probléma ne is merüljön fel.

Ugyanakkor az Szkr. tartalmaz egy rendelkezést, amely okozhat félreértést:

236. § (1) *„A duális képzőhelynél szakirányú oktatásra nem kerülhet sor*

a) a közismereti oktatási napokon, ha a közismereti oktatás foglalkozásainak száma az adott napon a négy foglalkozást meghaladja”

A két rendelkezést együtt értelmezve csak akkor fordulhat elő, hogy azonos napon közismereti oktatás is van, és duális képzőhelynél tartott szakirányú oktatás is, hogy ha azonos helyszínen kerül sor a foglalkozásokra (például, ha a duális képzőhely egyes szakirányú oktatási foglalkozásokra bérbe vesz termet a szakképző intézménytől). Ezen speciális esetekben sem tartjuk azonban szerencsésnek a törtnapi elszámolás bevezetését. Szükségtelenül elbonyolítaná az elszámolást, és mivel nem teszi kötelezővé a jogszabály, ezért rugalmasabb megoldást javasolunk. Egyrészt ilyen helyzetben is törekedjenek a szereplők arra, hogy tömbösítéssel, többféle órarend váltakozásával elkerüljék a „vegyes” napokat. Ha mégis adódik ilyen speciális eset, amelyben úgy „vegyes” egy nap, hogy az megfelel az Szkt. 35. § (2) bekezdésének, akkor azt javasoljuk, hogy attól függően számítson a szakképző intézményben teljesített oktatási napnak vagy a duális képzőhelyen töltött napnak, hogy aznap hol (melyik képzőhelyen – mivel a helyszín egyezik) volt a tanulónak több foglalkozása.

5. kérdés

A tanulószereződéses tanulónak kifizetett tanulói juttatás kifizetése után a gyakorlati képzőhelyet 17,5% szochó kötelezettség mellett a 1,5% szakképzési hozzájárulás is terheli-e? Ha igen, mikortól?

Válasz (NAV):

2021.január 2-jétől a tanulószereződéssel gyakorlati képzéssel részt vevő tanulóval összefüggésben az Szkt. 125. § (3) bekezdése mellett az Szkt. 104-108.§ (3) bekezdése vonatkozik a szochó kötelezettségre, de a járulékok tekintetében már a Tbj. 105§ szerint kell eljárni és az Szkt.128. § (5) bekezdése szerinti szabályok magukban foglalják a fizetési kötelezettségre és az érvényesíthető adókedvezményre vonatkozó előírásokat is. Az érvényesülő szabályok szerint a kifizető a szociális hozzájárulási adó mellett – mentesítési szabály hiányában – megfizeti a 1,5 százalékos mértékű szakképzési hozzájárulást is. A járulékok tekintetében a biztosított 10 % nyugdíjjárulékot, 3 % pénzügyi és 4% természetbeni egészségbiztosítási járulékot fizet.

6. kérdés

*A 2108-as nyomtatványon meg kell adni a **FEOR számot** és – ha értelmezhető, akkor - a **heti munkaidő** tartamát. Szakképzési munkaszerződéses és tanulószereződéses tanuló (beleértve a szakképzési munkaszerződéssel rendelkező képzésben részt vevő személyt is) esetében a heti munkaidő tartama széles határok között változhat (pl. a közismereti oktatás változó heti óraszám miatt is, vagy tömbösített közismereti oktatás esetén).*

*a) Ezen tanulók esetében hány órát kell megadni **heti munkaidő**-tartamként? Pl. vehető-e a szakirányú oktatás **teljes időszakára** – **tehát akár több évre is** – **érvényes** heti átlag (pl. egy Gyakorló ápoló esetében a szakirányú oktatás 3 éves, ezalatt összesen Z óra és W hét a szakirányú oktatás, tehát a heti időtartam lehet Z/W)? Ennek előnye, hogy nem kell változtatni a nyomtatvány kitöltésén a szakirányú oktatás befejezéséig. Vagy a teljes időszak helyett kevesebb időt kell venni, pl. a tárgy év egészét, vagy esetleg még ennél is kevesebbet?*

*b) Milyen **FEOR** számot kell megadni, ha a foglalkozás megnevezése nem teljesen azonos az oktatott szakmával vagy szakképzéssel?*

Válasz (NAV):

A 2108 jelű, „Havi bevallás a kifizetésekkel, juttatásokkal összefüggő adóról, járulékokról és egyéb adatokról, valamint a szakképzési hozzájárulásról” elnevezésű bevallás nyomtatványkitöltő-ellenőrző programja jelenleg sem a szakképzési munkaszerződéssel történő foglalkoztatás (foglalkoztatás minősége kód: 120), sem a tanulószereződéssel

foglalkoztatott tanuló (foglalkoztatás minősége kód: 46) esetében nem várja el a munkakör, foglalkozás (FEOR szám) és a heti munkaórák számának kitöltését.

A munkaidő feltüntetésére nincs is lehetőség, tekintve, hogy annak tartama ezen esetekben nem értelmezhető.

A FEOR kód kitöltése nem kötelező. Abban az esetben, ha az adózó a FEOR kódot mégis fel kívánja tüntetni a bevallásban, az alábbiak szerint kell eljárni.

A FEOR-08 nomenklatúra alkalmas minden jövedelmet biztosító munkakör besorolására. A KSH honlapján ehhez több segédlet is rendelkezésre áll (http://www.ksh.hu/feor_menu). Az egyértelműen nem besorolható esetekben azt a munkakörnek leginkább jellemző foglalkozáskódot kell jelölni, amely a természetes személy munkaidejének nagyobb részét kiteszi.

7.kérdés

2021. január 1.-jével megszűnt annak a lehetősége, hogy a korábbi szakképzési törvény szerinti egyéb szervezetek (pl. helyi önkormányzatok, költségvetési szervek, kórházak, óvodák, bölcsődék, az egyesület, a köztestület, valamint az alapítvány) maguk döntsék el, hogy a szakképzési hozzájárulásra kötelezettség alanyává kívánják-e válni, azaz megszűnt a NAV-hoz történő bejelentkezés gyakorlata. Az új szakképzési törvény értelmében 2021. január 1-től ezen szervezetek szakképzési hozzájárulásra kötelezettek, de szakképzési hozzájárulás-fizetési kötelezettség őket nem terheli. Így – amennyiben szakképzési munkaszerződéses, tanuló szerződéses vagy hallgatói munkaszerződéses képzést folytatnak – azonnal visszaigénylő pozícióba kerülnek, és havonta visszaigényelhetik a normatívát.

Válasz (NAV):

Az egyéb szervek esetében egyetértünk a kialakított szakmai álláspontjukkal és megerősítjük azt, hogy a hatályos szabályozás alapján a gazdálkodó szervezet fogalmába tartozó szervezetek esetében az Szkt. 105. § (2) bekezdése nem a szakképzési hozzájárulás alól, hanem csak a fizetési kötelezettség alól mentesíti a nevesített gazdálkodókat, azaz a bruttó kötelezettségük nulla. Az adókedvezmény érvényesíthetősége pedig nem gazdálkodási formához kötődik, ezért nincs akadálya a gyakorlati képzéssel összefüggő kedvező szabályok alkalmazásának.

8. kérdés

Az szja tv. 1. mell. 4.11. pontjában említett említett „más pénzbeli és nem pénzbeli juttatás”-ok tartalmaz-e plusz tételt a szakképzési törvény 85. §. (2) bekezdésében említett „egyéb juttatás”-okhoz képest, azaz az adómentes határba az egyéb juttatásokon kívül kell-e még más tételt is beszámítani, pl. a munkába járás ktg-eit, az utazási költségtérítést, az étkezést, a jutalmat, a prémiumot, a csekély értékű ajándékot, a tisztálkodási eszközt, munkaruhát, az egyéni védőeszközt, védőitalt?

Az Szkt. szerinti egyéb juttatás kategóriába milyen tételek tartoznak/tartozhatnak? Beletartoznak-e a fenti „pl.” szó után felsorolt tételek? Ha nem, akkor azok az szja tv. szerint minek minősülnek és hogyan (milyen mértékben) kell utánuk adózni?

Válasz (Saldo):

A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja tv.) 1. számú melléklet 4.11. pontja szerint adómentes a duális képzőhelyen folytatott oktatásban résztvevőnél a minimálbért meg nem haladó mértékű más pénzbeli és nem pénzbeli juttatás.

A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Szakképzési tv.) 85. § (2) bekezdése és a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet 253. § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a képzésben részt vevőt egyéb juttatásként megilletik azok a juttatások amiben a szakképzettséggel betöltött munkakörben foglalkoztatottak részesülnek, azonos mértékben, de legfeljebb a tárgyév első hónapjának első napján érvényes kötelező legkisebb havi munkabér mértékéig. Az egyéb juttatásra a tanuló az általa ledolgozott napokra tekintettel arányosan jogosult.

Álláspontunk szerint a két jogszabályban említett juttatások nem feltétlenül fedik egymást; az Szja tv. szerinti adómentes juttatási kategória szélesebb juttatási csomagot biztosíthat, esetenként magasabb értékben, ugyanis a rendelkezés itt nem teszi kötelezővé a ledolgozott napokra eső arányosítást. Míg a Szakképzési tv. előírása azokra a juttatásokra irányul, melyekben a többi munkavállaló részesül, addig az Szja tv. általánosít; így amennyiben az adott képzőhelyen a munkavállalók például csak 100 ezer forint Szép- kártya juttatásban részesülnek, a tanuló ezen felül adómentesen kaphat még étkezési utalványt is 67.400 forint értékben. Vagy abban az esetben, ha a képzőhelyen 200 ezer forint Szép-kártya juttatásban részesülnek a dolgozók, és így a tanuló 167.400 forint értékben lenne arra jogosult, de hiányzásai miatt a kerete 130 ezer forintra csökken, ettől függetlenül 37.400 forint értékben ő még adómentes juttatásban részesülhet.

Az elkülönítés alapja: a Szakképzési tv. a tanulót megillető, tehát kötelezően juttatandó elemeket (amiben a többi dolgozó is részesül), és annak mértékét (amennyiben a többiek részesülnek, de maximum a minimálbér – a le nem dolgozott napokra arányosan jutó összeg) határozza meg; míg az Szja tv. a kvázi ezen felül adott juttatásokra ad adómentességet a minimálbér mértékéig.

Továbbá, álláspontunk szerint fenti kategóriákba a tanulónál kizárólag azokat a juttatásokat kell beszámítani az éves keretbe, melyek az Szja tv. egyéb rendelkezései szerint adókötelesek lennének, például: étkezés, jutalom, prémium, csekély értékű ajándék; azonban nem része a keretnek az a „juttatás”,

- mely az Szja tv. 4. § (2a) bekezdése szerint a munkavégzés, a tevékenység ellátásának hatókörében, a tevékenység ellátásának feltételeként történik (ideértve a biztonságos és egészséget nem veszélyeztető munkavégzés feltételeinek a munkavédelemről szóló törvény előírásai szerint a munkáltató felelősségi körébe tartozó biztosítása), így a munkaruha, tisztálkodási eszköz,
- vagy mely az Szja tv. egyéb rendelkezése alapján adómentesen adható, például a védőítal, védőeszköz (Szja tv. 1. számú melléklet 8.8. pont), helyi bérlet (Szja tv. 1. számú melléklet 8.6. pont b) alpont), munkába járás költségtérítése (Szja tv. 25. §).

Abban az esetben, ha a foglalkoztató a minimálbért meghaladó értékben juttat egyébként adóköteles elemeket, akkor a minimálbért meghaladó rész termék és szolgáltatás (vagy ezekre szóló utalvány) esetében az Szja tv. 70. § (3) bekezdése szerint egyes meghatározott juttatásként lesz adóköteles a juttató oldalán (piaci érték*1,18 alap után 15% szja, és 15,5% szocho teherrel). A minimálbért meghaladó összegű pénzbeli kifizetés pedig nem önálló tevékenységből származó jövedelemként lesz adóköteles, mely után a tanuló 15% szja-t és 18,5% tb-t fizet, a foglalkoztatót pedig egyéb adó nem terheli.”

A válaszokban részletezettek szakmai véleménynek minősülnek, kötelező jogi erővel nem bírnak.